4. ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು (Recent Trends in Indian Banking)

1. ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳು
2. ಮರುಪಾವತಿ ವಿಧಾನಗಳು
3. ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳ
4. ಅಪವರ್ತನ ಸೇವೆಗಳು
5. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
6. ಠೇವಣಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ
7. ಚಿನ್ನದ ಠೇವಣಿ ಯೋಜನೆ
8. ಬಂಡವಾಳದ ಸಮರ್ಪಕತೆ
9. ಸ್ವತ್ತು (ಆಸ್ತಿಗಳ) ವರ್ಗೀಕರಣ
10. ಒದಗಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು
11. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳು
12. ಗಂಡಾಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

1. ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳು (Types of Financing):

ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳ (Types of Financing) ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕ ಮಾಡಲು ಹಣಕಾಸು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಹಣಕಾಸಿನ ಹಲವಾರು ಮೂಲಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳವು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಂಡವಾಳದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಬಂಡವಾಳದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇಕ್ವಿಟಿ ಎರಡು ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

I. ಇಕ್ವಿಟಿ ಹಣಕಾಸು (Equity Financing)

ಇಕ್ವಿಟಿ ಹಣಕಾಸು ಎಂದರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೂಡಿಕೆಗಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈಕ್ವಿಟಿ ಹೂಡಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಪಾಲು ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ

Scanned with CamScanner

ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಕ್ವಿಟಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯು ಅದನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂಪನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಈಕ್ವಿಟಿ ಪಾಲು ಸದಸ್ಯತ್ವ ಘಟಕಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಸೀಮಿತ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕಂಪನಿಯಂತೆ ಅಥವಾ ನಿಗಮದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ಆದ್ಯತೆಯ ಷೇರುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಷೇರುದಾರರದಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕಂಪನಿಗಳು ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಕಂಪನಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಆದ್ಯತೆಯ ಸ್ಟಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಷೇರುದಾರರು ಮತ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆದ್ಯತೆಯ ಷೇರುದಾರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮತಚಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಷೇರುದಾರರು ದಿವಾಳಿ ಅಥವಾ ದಿವಾಳಿತನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಷೇರುದಾರರು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಆದ್ಯತೆಯ ಷೇರುದಾರರು ಪೂರ್ವನಿಧಾರಿತ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

a. ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಉಳಿತಾಯ (Personal savings): ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಆರಂಭಿಕ ನಿವೃತ್ತಿ ನಿಧಿಗಳು ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಇಕ್ವಿಟಿ ಸಾಲಗಳು ಅಥವಾ ನಗದು ಮೌಲ್ಯ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

b. ಜೀವ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಗಳು (life Insurance policies): ಅನೇಕ ಜೀವ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಪಾಲಿಸಿಯ ನಗದು ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಮಾಲೀಕರ ಸಾಮಾರ್ಥ್ಯ ಇದು ಟರ್ಮ್ ಇನ್ಶುರೆನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ನಗದು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಪಾಲಿಸಿಯು ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ನಗದು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪಾಲಿಸಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಗದು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸಾಲವು ಪಾಲಿಸಿಯ ಮುಖಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

c. ಗೃಹ ಇಕ್ವಿಟಿ ಸಾಲಗಳು (Home equity loans): ಗೃಹ ಇಕ್ವಿಟಿ ಸಾಲವು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಇಕ್ವಿಟಿಯ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತ ಸಾಲವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಣ ನೀಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಡಮಾನವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಮನೆಯ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಸದ ಅಡಮಾನ ಮೊತ್ತದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ರೂ 1,50,00,000

Scanned with CamScanner

ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದೊಂದಿಗೆ 60,00,000 ಆಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೂ 90,00,000 ಇಕ್ವಿಟಿ ಇದೆ. (ನೀವು ಮನೆ ಇಕ್ವಿಟಿ ಸಾಲ ಅಥವಾ ಸಾಲದ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಮೇಲಾಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಗೃಹ ಇಕ್ವಿಟಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ (ರಿವಾಲ್ವಿಂಗ್) ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲೈನ್ ಆಗಿ ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ನೀವು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಬಹುದು ಗೃಹ ಇಕ್ವಿಟಿ ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

d. ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರು (Friends & Relatives): ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಸ್ಥಾಪಕರು ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದು ಈಕ್ವಿಟಿ ಹಣಕಾಸಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನ ಹೂಡಿಕೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು

e. ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ (Venture capital): ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎನ್ನುವುದು ಯುವ, ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕಂಪನಿಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ವ್ಯವಹಾರದ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಪಾಲಿನ ಬದಲಾಗಿ ಯುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಲಾಭ ಅಥವಾ ಪೇಟೆಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಮೌಲ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಬೀತಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಅಥವಾ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾದ (ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ) ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಹೂಡಿಕೆದಾದರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಲಾಭದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೆಂಚರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ-ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಹೂಡಿಕೆಗ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯದ ಹೂಡಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೂಡಿಕೆ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ 25 ರಿಂದ 30 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು 2-6-2 ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ.

Scanned with CamScanner

ಇದರರ್ಥ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ, ಆರು ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ (ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ) ಮತ್ತು ಎರಡು ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

f. ಏಂಜಲ್ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು (Angel Investers): ಏಂಜಲ್ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನೂ ಬದುಕಲು ಮತುತ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಏಂಜಲ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟರ್‌ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಿಷನ್ ಫೋಕಸ್ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಹೂಡಿಕೆಗಾಗಿ ಪರ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಸಾಹಸೋದ್ಯಮ ಬಂಡವಾಳಸಾಹಿಗಳಂತೆಯೇ ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಏಂಜಲ್ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ತಾವು ನೆಲೆಸಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

g. ಸರ್ಕಾರಿ ಧನಸಹಾಯ (Government Grants): ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಣಕಸಾಸಿನ ನೆರವು ಧನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವುನೀಡುತ್ತದೆ.

h. ಇಕ್ವಿಟಿ ಕೊಡುಗೆಗಳು (Equity offerings): ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವು ನೇರವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಕ್ವಿಟಿ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ

i. ಆರಂಭಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು (Initial public offerings): ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಬಲವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಾಗ ಆರಂಭಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು (IPO) ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಗಳು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾರಿ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

j. ವಾರಂಟ್‌ಗಳು (Warrents): ವಾರಂಟ್‌ಗಳು ದೀರ್ಘಾವಧಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ವಿಧದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ತಲೆಕೆಳಗಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ತೊಂದರೆಯ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಅವು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮರುಪಾವತಿ

Scanned with CamScanner

ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

II. ಸಾಲ ಹಣಕಾಸು (Debit Financing) ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಸಾಲ ಹಣಕಾಸು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದ ಹಣವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸುವ ಷರತ್ತು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ (ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲ ನೀಡುವವರು) ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ನೀಡಿದ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಲ ಹಣಕಾಸು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಥವಾ ಅಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಾಲವು ಮೇಲಾಧಾರವನ್ನು (Collateral) ಹೊಂದಿದೆ. (ಸಾಲಗಾರನು ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಲಗಾರನು ಲಗತ್ತಿಸಬಹುದಾದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಆಸ್ತಿ - ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸಾಲವು ಮೇಲಾಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಡೀಪಾಲ್ಟ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಲಗಾರನನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಲ ಹಣಕಾಸಿನ ಮರುಪಾವತಿಯು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯು ಅಥವಾ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಸಾಲವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಂತಹ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸಾಲವನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳಂತಹ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

Scanned with CamScanner

(1) ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರು (Friends and Relations): ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸ್ಥಾಪಕರು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರಂತಹ ಖಾಸಗಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಬಂಡವಾಳದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹೇಗಾದರೂ, ನೀವು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದರೆ, ಅದನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಾಲದಾತರಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದಂತೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರರ್ಥ ಸಾಲದಾತರಿಂದ ಪಡೆದ ಹಣ ಬಡ್ಡಿದರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮರುಪಾವತಿ ನಿಯಮಗಳು (ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಯೋಜನೆ ನಗದುಗಳನ್ನೂ ಆಧರಿಸಿ ಮತ್ತು ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಧಾರವನ್ನು, ದಾಖಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ Formal ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು.

(2) ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಾಲದಾತರು (Banks and other commercial lenders): ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಾಲದಾತರು ವ್ಯಾಪಾರದ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಲದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲದಾತರಿಗೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇಲಾಧಾರದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇವು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಂತರ ಲಾಭ ಮತ್ತು ನಷ್ಟದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ನಗದು ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಮೌಲ್ಯದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ನಂತರ, ಕಂಪನಿಯು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

(3) ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಕಂಪನಿಗಳು (Commercial Finance companies): ಇತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಹಣಕಾಸು ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಲು ಮೇಲಾಧಾರದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಈ ಕಂಪನಿಗಳು ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತವೆ ವ್ಯವಹಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲಾಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ

(4) ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು (Government programs): ಫೆಡರಲ್, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಖಾತರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ನೆರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಧಾರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದಾದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲದಾತನು ಮರುಪಾವತಿ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮದ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

Scanned with CamScanner

2. ಮರುಪಾವತಿ ವಿಧಾನಗಳು (Repayment methods):

ಮರುಪಾವತಿ ಎಂದರೆ ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ. ನಿಧಿಯ ಆದಾಯವು ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಎರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಆವರ್ತಕ ಪಾವತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಬಹುದು. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಆರಂಭಿಕ ಮರುಪಾವತಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಅನೇಕ ಜನರು ಮರುಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯ ಸಾಲಗಳು ವಾಹನ ಸಾಲಗಳು, ಅಡಮಾನಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಶುಲ್ಕಗಳು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಹ ಸಾಲ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ವಿಫಲವಾದರೆ ಬಲವಂತದ ದಿವಾಳಿತನ, ತಡವಾಗಿ ಪಾವತಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದ ಶುಲ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ರೇಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹಾದಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

Scanned with CamScanner

ಮರುಪಾವತಿ ವಿಧಾನಗಳು (Repayment method)

1. ಗೃಹ ಸಾಲ (Housing Loan) ವಸತಿ ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿದರವು ಉಲ್ಲೇಖ ದರ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನ ಹಣ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಗೃಹ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಲು ಮೂರು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ: ಸಮಾನ ಪಾವತಿಗಳು ಸಮಾನ ಕಂತುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಸಮಾನ ಪಾವತಿಗಳು ಮರುಪಾವತಿ ವಿಧಾನದ ಆಯ್ಕೆಯು ನೀವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಒಂದೇ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ ಎಂಬಂತಹ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

(a) ಸಮಾನ ಪಾವತಿಗಳು (Equal payments): ಸಾಲದ ಅವಧಿ ಯಾವಾಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮರುಪಾವತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬಡ್ಡಿದರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಭವನೀಯ ಏರಿಕೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದು ಉತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ.

* ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ ಅವಧಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿಗಳು (ಕಂತು + ಬಡ್ಡಿ) ಸಮಾನ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.
* ಬಡ್ಡಿದರ ಬದಲಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಮರುಪಾವತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.
* ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಂತಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಅನುಪಾತವು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಸಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

(b) ಸಮಾನ ಕಂತುಗಳು (equal instalments): ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದರೆ ಇದು ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿತ್ತದೆ.

ಕಂತು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮರುಪಾವತಿಯ ಮೊತ್ತವು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಉಲ್ಲೇಖ ದರ ಏರಿದರೆ, ಮರುಪಾವತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಉಲ್ಲೇಖ ದರ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಮರುಪಾವತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಡ್ಡಿದರವು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸಾಲದ ಮೂಲವು ಅಸಲು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಬಡ್ಡಿದರವು ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

(c) ಸ್ಥಿರ ಸಮಾನ ಪಾವತಿಗಳು (fixed equal payments): ನಿಮ್ಮ ಮರುಪಾವತಿಗಳು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ನೀವು ಬಯಸಿದರೆ ಇದು ಸುಲಭವಾದ ಮರುಪಾವತಿ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಅವಧಿಯ ಅವಧಿ ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.

ಸಾಲದ ಅವಧಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಾ ಮರುಪಾವತಿಗಳು ಸಮಾನ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಲ್ಲೇಖ ದರ ಏರಿದರೆ, ಸಾಲದ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ : ಉಲ್ಲೇಖ ದರ

Scanned with CamScanner

4. ಅಪವರ್ತನ ಸೇವೆಗಳು (Factroing services)

ಕರಾರುಗಳು ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕರಾರುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿ ಕರಾರುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಪವರ್ತನವು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಪಾವ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಖರೀದಿದಾರರಿಂದ ಪಾ ವಿಳಂಬ ಮತ್ತು ಡೀಫಾಲ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅಪವರ್ತನೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ (ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್) ರಿಯಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾ ಮಾರಾಟದ ನಂತರ, ಕರಾರುಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಅಂ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಪಾವತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪವರ್ತನವು ಕಂಪನಿಯ ಹಣದ ಹರಿವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತ ಕಂಪನಿಯ ಸಾಲದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಇದನ್ನ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

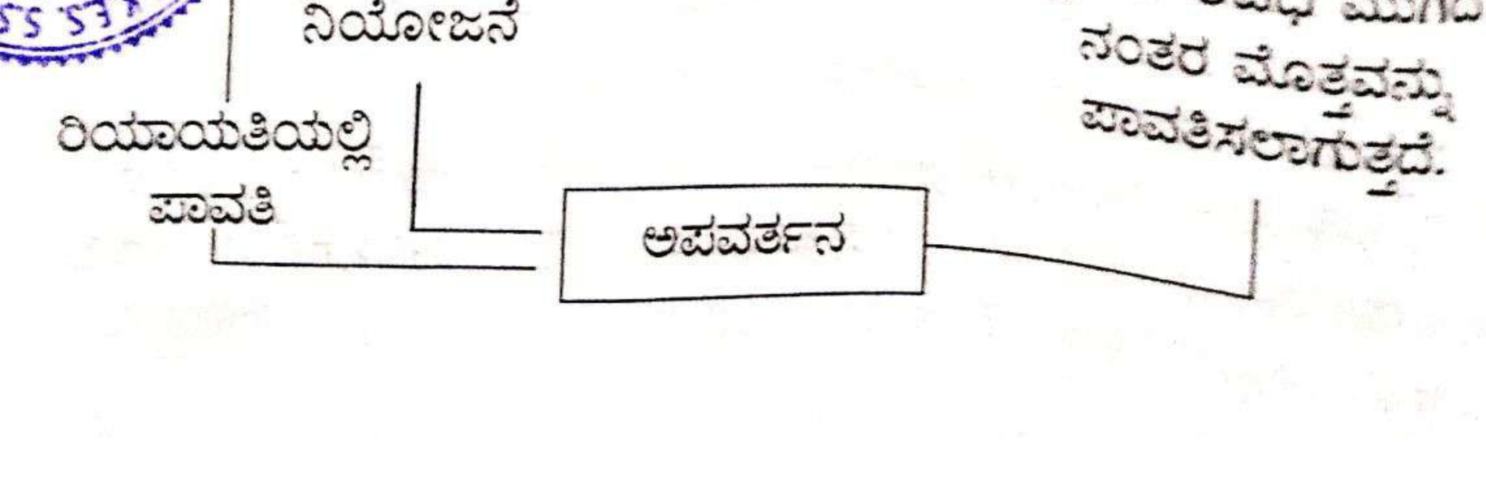

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ 2011 ರಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಪವರ್ತನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ, 2011 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 2 (ಜೆ) ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರ' ಎಂದರೆ ಸಾಲಗಳು ಅಥವಾ ಮುಂಗಡಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕರಾರುಗಳ ಮೇಲಿನ ಭದ್ರತಾ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅದರ ಅಂತಹ ಕರಾರುಗಳ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಿಯೋಜಕರ ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ.

(i) ಕರಾರುಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

(ii) ಉದ್ಯೋಗದ ದಲ್ಲಾಲಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅಥವಾ ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಅಥವಾ ಸರಕುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಗ್ರಹಣ, ಪೂರೈಕೆ, ವಿತರಣೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ RBI ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಆರ್‌ಬಿಐನ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬ್ಯಾಂಕೇತರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎನ್‌ಬಿಎಫ್‌ಸಿ)ಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿತ ಆರ್‌ಬಿಐನಿಂದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಅದಲ್ಲದೆ ಅಪವರ್ತನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ 2011, ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಎನ್‌ಬಿಎಫ್‌ಸಿಗಳು ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್‌ಬಿಎಫ್‌ಸಿಯ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯವಹಾರವು ಅಪವರ್ತನೀಯವಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು, ಅದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

(ಎ) ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಅದರ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯ 50 (ಐವತ್ತು) ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ರಿಸರ್ವ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಮತ್ತು

(ಬಿ) ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಶೇಕಡಾ 50 (ಐವತ್ತು)ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಶೇಕಡಾವಾರು.

Scanned with CamScanner

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಎಸ್‌ಬಿಐ) ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ 1991ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮೊದಲ ಅಪವರ್ತನೀಯ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಲವಾರು ಕಂಪನಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರ್‌ಬಿಐನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 7 ಎನ್‌ಬಿಎಫ್‌ಸಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿದೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11, 2018ರಂದು ಆರ್‌ಬಿಐನಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದ NBFC ಅಂಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿ	ಕಂಪನಿಯ ಹೆಸರು
1.	ಬೆಂಗಳೂರು	1. ಕ್ಯಾನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ IFCS Factors limited
2.	ನವದೆಹಲಿ	3. ಬಾಬ್ಬಿ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೈ. ಲಿಮಿಟೆಡ್ 4. SBI ಗ್ಲೋಬಲ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ 5. ಇಂಡಿಯಾ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸಲ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
3.	ಮುಂಬೈ	6. ಸೀಮೆನ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
4.	ಪಾಟ್ನಾ	7. ಪಿನಾಕಲ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಸಲ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ 2017ರಲ್ಲಿ 4% ರಷ್ಟು ಕುಸಿದಿದ್ದರೂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ 2016ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2017ರಲ್ಲಿ 10% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಜಾಗತಿಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕೊಡುಗೆ ಇತರ ವಿಶ್ವಾದ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ

ಅಪವರ್ತನವು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಕಾರ್ಯ ಬಂಡವಾಳದ ಹಣಕಾಸು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್ ಎನ್ನುವುದು ಕಾರ್ಯ ನಿರತ ಬಂಡವಾಳ ಹಣಕಾಸು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ರಿಸ್ಕ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಖಾತೆಗಳ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬುಕ್ಕೀಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ

Scanned with CamScanner

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು (Reasons for slow growth of factring in India)

1. ತಪ್ಪಾಗಿ ಮಾರಾಟ (Mis selling) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪವರ್ತನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲಗಾರರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಬಂಡವಾಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಷೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಕರಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಗದು –ಸಾಲ ಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಪವರ್ತನೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಶೀಘ್ರದ ಇದೇ ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲಗಾರನು ತನ್ನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಬಾಕಿ ಕರಾರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಅಪವರ್ತನೀಯ ಸಾಲಗಾರರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇದು ಮೃದು" ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ದೋಷದೋಷಗಳು ವಿನಾಯಿತಿಗಿಂತ ಮೃದುಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂಶಗಳ ಪೋರ್ಟ್ಫೋಲಿಯೊಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಉತ್ಪನ್ನದ ನಿಜವಾದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

2. ತಪ್ಪಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಭಜನೆ (Wrong market segment): ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಅಥವಾ ಮೇಲಾಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸೇವೆಗಿಂತ ಪರ್ಯಾಯ ಸಾಲವಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಖರೀದಿದಾರರರ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರಾಟದ ಲೆಡ್ಜರ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ ಸೇವೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

3. ವಿತರಿಕೆಗಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Weak legal system for recoveries): ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ಅಡಮಾನದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಂಗ್‌ನ

Scanned with CamScanner

ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಠಿಣವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಲ ಮರುಪಡೆಯುವಿಕೆ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಗೆ (ಡಿಆರ್‌ಟಿ) Debt recovery tribunal ಪ್ರವೇಶದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಫೇಸಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಅಪವರ್ತನೀಯ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಹೊರೆಯ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸಾಲಗಾರರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಲಗಾರನು ದಿವಾಳಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಪಾಯ ಹಸಿವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆಟಗಾರರನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

4. ಅತಿರೇಕದ ವಂಚನೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ (Rampant fraud and collusion): ಮಾರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಖರೀದಿದಾರರ ನಡುವಿನ ಉತ್ತಮ ಮಾರಾಟ ಖರೀದಿ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು ಅಪವರ್ತನೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇದು ಮಾರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಖರೀದಿದಾರ (ಸಾಲಗಾರ) ನಡುವಿನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಒಡನಾಟದಿಂದ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಕಲಿ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಸರಕುಗಳ ಅಂಶಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟಗಾರರಿಗೆ ನೇರ ನಗದು ಪಾವತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ ಪರಿಶೀಲನಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಕೊರತೆಯು ತೀವ್ರ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಅಡ್ಡಿಯಾಯಿತು. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ವಿಮಾ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೊರತೆಯು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸಿತು.

5. ಅತಿಯಾದವಹಿವಾಟು ದಾಖಲೆ (Excessise transactional documentation): ಕರಾರುಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ, ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾರಾಟ ಖರೀದಿ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ಪುರಾವೆಗಳು ಮತ್ತು ಖರೀದಿ ಆದೇಶದಂತಹ ಕೆಲವು ದಾಖಲೆಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ ವಹಿವಾಟಿನ ಅಪಾಯ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ರಶೀದಿಗೆ ಪುರಾವೆ. ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ವರದಿಗಳು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮಳಿಗೆಗಳ ಸಹಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ವಿಮಾ ಪ್ರತಿಗಳು ಲಿಖಿತ ಸಾಲ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಉತ್ಪನ್ನವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು ಮತ್ತು ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಿತಿಯಂತಹ ಸರಳ ಮತ್ತು ಅಗ್ಗದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಯ್ಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ.

6. 2008 ರ ಜಾಗತಿಕ ಹಣಕಾಸು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು (Global finanial Crisis of 2008): ಭಾರತದ ಅಪವರ್ತನೀಯ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಸುಪ್ತ ಅಪಾಯವು ದ್ರವ್ಯತೆ ಒಣಗಿದಂತೆ ಸ್ಫಟಿಕೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ

Scanned with CamScanner

ಅಂಶಗಳು ಸ್ವತಃ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು.

5. ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ (E - Banking)

ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಇ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವರ್ಚುವಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನಂತಹ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮತ್ತು ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲದ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ, ಗ್ರಾಹಕನು ತನ್ನ ಖಾತೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಳಸಿ ಅನೇಕ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಲಕ್ಷಣಗಳು (Features of E - Banking)

ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಯು ಹಲವಾರು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಿಲ್ಕು (Balance) ನೋಡಬಹುದು
2. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ 10 ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.
3. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ (Statement) ಪಡೆಯಬಹುದು.
4. ಪಾವತಿಗಾಗಿ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್‌ಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

Scanned with CamScanner

5. ಚೆಕ್‌ಬುಕ್ ಗಳನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
6. ಆವರ್ತ ಖಾತೆಯ (Recurring Deposit) ಹೇಳಿಕೆ (Statement) ಗಳನ್ನು ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ (Download) ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.
7. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ (M-banking) ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ (e-banking) ಅದರ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
8. ಗ್ರಾಹಕರು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.
9. ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಬಂಧ ಖಾತೆಗಳ ನಡುವೆ (linked) ಫಂಡ್ (Fund) ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು.
10. ಮೂರನೆ ಪಾರ್ಟಿ (Third parties) ಗಳಿಗೆ ಹಣ ರವಾನಿಸುವುದು.
11. ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಖರೀದಿ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ.
12. ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಥವಾ ನೆಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಬಸ್ಸು, ರೈಲು, ಮತ್ತು ವಿಮಾನದ ಟಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಯಾಣದ ದರವು ನಮ್ಮ ಖಾತೆಯಿಂದ ಪಾವತಿಸುತ್ತದೆ.
13. ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಗೃಹ ಸಾಲ, ಕಾರು ಸಾಲ, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲಗಳನ್ನು ಕಂತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮುಖಾಂತರ ಪಾವತಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಸೀದಿ ಸಹ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಇ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಧಗಳು (Types of E-Banking):

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿವೆ.

ಹಂತ -1 (Levle -1): ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಮೂಲ ಮಟ್ಟದ ಸೇವೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕವೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಂತ - 2 (Levle -2): ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವರ ಖಾತೆಯ ಬಾಕಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿಧಿ ಆಧಾರಿತ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸಲು ಅನುಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

Scanned with CamScanner

ಹಂತ 3 (Levle -3): ಮೂರನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಮತಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಿತರಣಾ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ಶಾಖೆಯಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾಗಿವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ.

1. ಮಾಹಿತಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು (Information website): ಈ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ.
2. ವಹಿವಾಟು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು (Transaction website): ಈ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಸರಳ ಚೆಕ್ಕಿಂಗ್ ಖಾತೆ ಬಾಕಿ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಣದ ವರ್ಗಾವಣೆಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ (Importance of E-Banking):

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಸಬಹುದು

I. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (Banks):

1. ಕಡಿಮೆ ವಹಿವಾಟು ವೆಚ್ಚಗಳು - ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಹಿವಾಟುಗಳು ವ್ಯವಹಾರದ ಅಗ್ಗದ ವಿಧಾನಗಳಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1997ರಿಂದ ಐಸಿಐಸಿಐ (ICICI) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇಂದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಸೇವೆಗಳು

* ಎಟಿಎಂಗಳು (ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಟೆಲ್ಲರ್ ಯಂತ್ರಗಳು)
* ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

Scanned with CamScanner

* ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು
* ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು
* ಇಎಫ್‌ಟಿ (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಫಂಡ್ಸ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್) ಸಿಸ್ಟಮ್
* ಇಸಿಎಸ್ (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು)
* ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
* ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
* ಟೆಲಿಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
* ಡೋರ್ -ಸ್ಟೆಪ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

II. ಗ್ರಾಹಕರು (Customers) :

1. ಅನುಕೂಲಕರ – ಗ್ರಾಹಕನು ತನ್ನ ಖಾತೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು 24 × 7 × 365 ಎಲ್ಲಿಂದಲಾದರೂ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸಬಹುದು.

2. ಪ್ರತಿ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ – ಗ್ರಾಹಕರು ಪ್ರತಿ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಶಾಖೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಅವರ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತ

3. ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲ – ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂತರವು ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇ–ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನೊಂದಿಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ

III. ವ್ಯವಹಾರಗಳು (Business) :

1. ಖಾತೆ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು – ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಇಂಟರ್ಫೇಸ್ ಬಳಸಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಇದು ಖಾತೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಖಾತೆಯ ಸುಗಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಉತ್ತಮ ಉತ್ಪಾದಕತೆ – ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿಯಮಿತ ಮಾಸಿಕ ಪಾವತಿಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಹೋಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಇದು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚಗಳು – ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿನ ವೆಚ್ಚಗಳು ಬಳಸಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ತಂತಿ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಠೇವಣಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾದರೆ,

Scanned with CamScanner

ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದ.

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ (Mobile Banking)

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಎನ್ನುವುದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಅಥವಾ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್‌ನಂತಹ ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಿತ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇದು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಕೆಲವು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ವಹಿವಾಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮೊತ್ತದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿವೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಅಥವಾ ಡೇಟಾ ಸಂಪರ್ಕದ ಲಭ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಖಾತೆ ಬಾಕಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಗಳು, ರಿಮೋಟ್ ಚೆಕ್ ಠೇವಣಿಗಳು, (ಪೀರ್ ಟು ಪೀರ್) ಪಿ 2 ಪಿ ಪಾವತಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಹೇಳಿಕೆಗಳ Statement ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಡೌನ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮುದ್ರಿಸಲು ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್

Scanned with CamScanner

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು (Mobile Banking Services)

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು ಇಂತಿವೆ

I ಖಾತೆ ಮಾಹಿತಿ (Account information)

1. ಮಿನಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾತೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪರಿಶೀಲನೆ
2. ಖಾತೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು (alerts)
3. ಮುದ್ದತ್ತು ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
4. ಸಾಲದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
5. ಕಾರ್ಡ್ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು
6. ಮ್ಯೂಚುಯಲ್ ಫಂಡ್ / ಇಕ್ವಿಟಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು
7. ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿ ನಿರ್ವಹಣೆ

II. ವ್ಯವಹಾರ (Transacations)

1. ಗ್ರಾಹಕರು ಲಿಂಕ್ ಮಾಡಿದ ಖಾತೆಗಳ ನಡುವೆ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ
2. ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿಧಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವುದು
3. ರಿಮೋಟ್ ಠೇವಣಿ ಪರಿಶೀಲನೆ

III. ಹೂಡಿಕೆಗಳು (Investments)

1. ಪೋರ್ಟ್ಫೋಲಿಯೋ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳು
2. ರಿಯಲ್ ಟೈಮ್ ಸ್ಟಾಕ್

Scanned with CamScanner

IV. ಬೆಂಬಲ (Supports)

1. ಅಡಮಾನ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ವಿಮಾ ರಕ್ಷಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾ... ವಿನಂತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ
2. ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡ್ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
3. ದೂರು ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಡೇಟಾ ಸಂದೇಶ... ಮತ್ತು ಇಮೇಲ್ ವಿನಿಮಯ
4. ಎಟಿಎಂ ಸ್ಥಳ

V. ವಿಷಯ ಸೇವೆಗಳು (Content Services)

1. ಹವಾಮಾನ ನವೀಕರಣಗಳು, ಸುದ್ದಿಗಳಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿ...
2. ನಿಷ್ಠೆ – ಸಂಬಂಧಿತ ಕೊಡುಗೆಗಳು
3. ಸ್ಥಳ ಆಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳು

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು (Advantages of MobileBaking)

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ

1. ಯಾವಾಗಲೂ 24 × 7 ಸೇವೆ: ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಮತ್ತು ವಾರಕ್ಕೆ 7 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ

2. ಮೊಬೈಲ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳ ಸುಧಾರಣೆ: ಜಿ 4 ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಶೇ 60%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

3. ವೈಯಕ್ತೀಕರಣ ಚಂದಾದಾರರ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ: ಮಾಡ್ಯೂಲ್ (ಸಿಮ್) ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ, ಮೊಬೈಲ್ ಗ್ರಾಹಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರೊಫೈಲ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದು ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಬಯಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲು ಕಸ್ಟಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

4. WAP ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್: ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ WAP ನಂತಹ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್‌ಗಳ ತ್ವರಿತ ವಿಕಾಸವು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಹನ ಚಾನಲ್ ಅನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ WAP ಘಟಕವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಡೇಟಾವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

Scanned with CamScanner

5. ವೇಗವಾದ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ: ವೇಗ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ವಿಡ್ತ್ ಮತ್ತು ವೇಗದ ಪ್ರೊಸೆಸರ್ ವೇಗದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ನೈಜ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮೊಬೈಲ್ ಸೇವಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದಾಯಕವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

6. ಭದ್ರತೆ : ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಜೊತೆಗೆ, ಸಿಮ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಕೀಲಿಯು ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕ್ಷಮತೆಯ ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ವ್ಯಾಲೆಟ್ ಆಗಿದೆ.

7. ಮೊಬೈಲ್ ಪಾವತಿ: ಮೊಬೈಲ್ ಪಾವತಿ ಎಂದರೆ ಫೋನ್ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಹಾಯಕರಂತಹ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪಾವತಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪಾವತಿ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ವಹಿವಾಟು ಮಾಡಲು ಇದು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಖರೀದಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು (Disadvantages of Mobile Banking)

1. ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಯೋಜನೆಗಳು ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಖರೀದಿ ಅಥವಾ ವಹಿವಾಟಿನಂತಹ ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಸೇವೆಗಳಿಗಿಂತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಅಥವಾ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೊತ್ತದಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

2. ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಭದ್ರತಾ ಕಾಳಜಿಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. WAP ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ತುಂಬಾ ನಿಧಾನ ಮತ್ತು ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಜನರು ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಎಂ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

3. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕಗಳು ಎಂ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಮೀರುತ್ತದೆ ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಡೇಟಾ ರವಾನೆಯ ಶುಲ್ಕಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು.

Scanned with CamScanner